

1.

Ik doe het nu zo'n zeven jaar, maar als winkeldief zit ik nog steeds in de kast.

Ik denk dat mensen me zouden veroordelen, als ik het ze vertel.

De eerste regel van winkeldiefstal, praat niet over winkeldiefstal.

Kijk, mijn huur is onrechtvaardig hoog, dus ik moet gewoon bezuinigen.

Ja, dat is een beetje zuur voor de supermarkt, maar...

van mijn huurbaas kan ik niet stelen.

Waar ik achter kwam is dat de prijs eerst stijgt, voordat iets in de reclame gaat.

Daar heb ik bewijs van.
Bij de koffie doen ze dat.

Zij adverteren hysterisch:
twee voor de prijs van één.

Ik denk dan dus, mooi niet...

twee voor de prijs van nul.

Iedereen doet het toch?

Als je betaalt voor al je productjes ben je een beetje een sukkel, toch?

Toen de scanners kwamen dacht ik, serieus?

Nu doe ik het werk?

Zonder betaald te worden?

Als ik mijn eigen spulletjes moet scannen, zeg ik: die avocado is mijn loon.

Als je mij mijn spullen uit mijn tas laat halen, heb ik daar last van.

We zijn hier toch niet bij de douane?

Wanneer je mij als een crimineel benadert, dan maak je het er naar.

Wat ik echt niet begrijp zijn die andere klanten...

hoe onbezorgd ze door de winkel wandelen.

Ik snap dat niet, hoe goed
van vertrouwen die mensen zijn.

Vroeger dumpte ik ook mijn boodschappen
op de lopende band, zoals iedereen.

Maar nu met die piepjes heb ik zoiets van...

is dit eigenlijk een rechtvaardige transactie?

Die piepjes hebben mijn kritisch
denkvermogen wakker geschud.

Die producten, de dingen
die ons in leven houden...

zijn weggehaald uit de natuur,
meedogenloos in plastic verpakt...

en gereduceerd tot een streepjescode.

Wij bewegen ze voor die apparaten,
alsof het een computerspelletje is.

We beseffen niet meer wat we
veroorzaken in de wereld.

We weten dat wat we doen
gevolgen heeft ergens...

maar we voelen het niet.

We ruiken de modder niet,
we zien het bloed niet.

Bij de kassa vraag ik me af,
waar is het kletspraatje?

Vroeger waren er die zachte ogen
die me vroegen me te gedragen.

Waar zijn die?

Wat is er met Cynthia gebeurd?

Wie herinnert me nu aan mijn menszijn?

We zijn er niet meer, zo voelt het.

We zijn antropologisch gemuteerd...

overgeleverd aan de markt.

2.

Laatst had ik zo'n bakje
garnalen vast, en ik dacht...

Wie in vredesnaam heeft
deze garnalen gepeld?

Waarom delen die vrouwen in Marokko,
of ik weet niet waar, niet in de winst?

Waarom krijgen die eigenlijk
geen Albert Heijn aandelen?

Monnikenwerk man...

heb je zelf wel eens garnalen gepeld?

Die verschrikkelijke normaliteit.

Waarom zijn er aardbeien in de Dirk in
november, waarom zijn die daar?

Waarom zitten er plastic zakjes
in plastic zakjes in plastic zakjes?

Hoezo mag die winkel aan het eind van
de dag spullen in de container flikkeren?

Hoezo mag dat?

We weten toch dat de planeet ons
niet eindeloos kan faciliteren?

Hoezo is dit legaal?

Boeven zijn het, en van
boeven mag je pakken.

Wat ik doe is een avontuurlijke en naïeve
manier om het evenwicht te herstellen.

Een soort Robin Hood
micro-rechtvaardigheid, dat is het.

Tampons bijvoorbeeld...

niets wat te maken heeft met ons bloedende
lichaam mag achter een betaalmuur zitten.

Tampons zouden gratis moeten zijn.

En trouwens, ik jat ook broodjes
voor de bedelaars op het station.

Maar eigenlijk denk ik dat we
arme mensen niet moeten helpen.

Eigenlijk moeten we een systeem bedenken
waarin er geen sloebers meer zijn.

Maar goed, begin er maar eens aan.

We weten dit allemaal wel, maar toch
nog even voor de duidelijkheid...

het is een asymmetrisch conflict.

De andere partij heeft veel meer
macht en middelen dan ik.

Ik kan niet met Jumbo om de tafel gaan zitten en mijn probleem uiteenzetten.

Het enige wat ik kan doen is de boel saboteren.

Als ik zou betalen voor mijn productjes voelt het alsof ik aan hun kant sta...

aan Jumbo's kant. Dat wil ik niet.

Ik wil niet medeplichtig zijn aan de import van dubieuze avocado's uit Peru.

Ik ben geen fucking marionet.

Onthoud: de supermarkt draait niet om boodschappen.

De supermarkt is een geldmachine.

Die boodschappen zijn het middel, niet het doel.

Voor acht gram gedroogde peterselie willen ze 2 euro 49.

Een potje van acht gram.

Dat is...300 euro per kilo?

Is dat wat het kost om een kilo peterselie te verbouwen?

Denken die supermarkten ooit na over ethiek?

Uhuh, de supermarkt denkt aan de aandeelhouders.

Ethiek m'n reet.

Een algoritme ontdekte dat wij dat potje zonder te mekkeren in ons mandje werpen.

Omdat we vrienden te eten krijgen die we iets van Ottolenghi willen voorschotelen...

omdat we aangename lieve mensen willen zijn.

Wat ik wil...

Ik wil dat het algoritme zich het leplazerus schrikt, dat wil ik...

het algoritme op zijn bek slaan.

3.

Sushi, weet je.

Ik heb gewoon een dure smaak.

Kan ik het helpen?

Bosje asperges. Tony Chocology...

Ben & Jerrys.

Het smaakt ook gewoon
beter als ik het steel.

Noem het zelfliefde.

Eerst installeren ze de hebzucht
en daarna melken ze het uit.

Dat is de strategie.

Mijn hersenen raken verslaafd.

Oh, wat een leuk dingetje, leuk.

Ze laten ons denken dat we 4000
euro per maand nodig hebben...

en moeten ontbijten met granola
met soja melk en chia zaad.

En we zijn er gevoelig voor, omdat
we geslaagde mensen willen zijn.

Voor onze familie en vrienden willen we
aangename succesvolle personen zijn.

We willen ze niet teleurstellen, weet je.

We worden verleid om verleidelijk te zijn,
en anderen daar ook weer toe te verleiden.

Ze willen ons dieetdrankjes verkopen, om
aan een bizar vrouwbeeld te kunnen voldoen.

Dus bovenop die Pringles gaan we
veel te dure salades eten.

En dus maken we schulden,
en werken we ons uit de naad...

en hebben we geen tijd meer
om elkaar te zien.

We worden vreemden voor elkaar.

We sturen elkaar alleen nog
maar appjes met smileys.

Hi hi.

We raken gefrustreerd omdat we
nog steeds niet alles kunnen krijgen.

Nog steeds hebben we geen
fatsoenlijke woning.

Wat doen we nou helemaal verkeerd?

Ondertussen gaat de wereld naar de tering...

en denken wij dat dat onze schuld is.

Dat is echt de bloody limit, dat wij
denken dat dat onze schuld is.

Waarom denken we dat wij
verantwoordelijk zijn?

Wij zijn niet de dealer, verdomme.

Wij zijn de gebruiker.

Hoezo heb ik eigenlijk geen recht
op biologische producten?

Als ik krap bij kas zit, betekent dat
dat ik kiloknallers moet eten?

Kan ik niet beter een biologische kip
jatten? Die is niet gemarteld, toch?

Ik wil ook meedoen met die
ecologische beweging.

En als ik uiteindelijk een hypotheek wil,
en dat moet ik, ik moet een hypotheek...

dan moet ik nu beginnen met sparen.

Ik moet een hypotheek, dat moet ik.

Ik ben een belabberde socialist, klopt.

Ik ben geen waardige socialist.

Ik vind het al moeilijk genoeg
om voor mezelf te zorgen.

Nog even voor de duidelijkheid,
Albert Heijn is niet de vijand.

Albert Heijn is een symptoom.

De Appie doet wat het moet doen
in een verdorven systeem.

Als ze zou besluiten geen winst meer te
maken, maar gratis melk te verspreiden...

lopen de aandeelhouders weg,
en neemt de concurrentie het over.

Ja, als je wilt overleven: wees
egoïstisch en doe je onschuldig voor.

4.

Dus doen ze alsof wij van belang zijn...

wij, consumentjes die zin hebben in een bordje pasta.

De supermarkt gedraagt zich als een lieve marktkoopman...

een warm vaderfiguur dat de kinderen goedgezind is.

Wij geloven in hun goede bedoelingen...

in die 'samen tegen verspilling' stickers en gecertificeerde visserij en...

herbruikbare tasjes en ik weet niet wat.

Het geweld zit verstopt achter een façade van vriendschappelijke gezelligheid.

Met de verdomd gezellige geur van versgebakken broodjes en...

kooktijdschriften die je het gevoel geven te behoren tot een warme middenklasse.

En Lionel Richie die uit de speakers klinkt.

Zodat we het niet zien.

We worden gehypnotiseerd.

'Spaar je Eftelingpunten?'

En het werkt, verdomme, omdat we dat verdomde empathische brein hebben.

Ik zwicht voor een beetje menselijkheid.

Dus wat doe ik?

Ik voer ook een toneelstukje op.

Ik speel de betrouwbare consument.

Ik geef de beveiliging mijn vriendelijke witte glimlach.

Zat er een rode peper in mijn tas? Oh wat erg, sorry.

Een goed persoon...

ik ben een goed persoon.

In een goede wereld, vol van goede mensen...

ben ik...

een goed meisje...

in een goede wereld.

Een goed persoon...

ik ben een goed persoon.

In een goede wereld, vol van goede mensen...

ben ik...

een goed meisje.

Ja, nu ik er zo over nadenk: die vermoorde onschuld is wat we delen.

Die houdt de machine in beweging.

Hallo appelvrouwtje, wat een mooie appeltjes, zijn het goudrenetjes?

Ja, roodkapje.

Kijk op het stickertje staat dat ze biologisch zijn geteeld.

Oh, wat goed, dank je wel appelvrouwtje.

Prettig weekend roodkapje.

Prettig weekend appelvrouwtje.

Er zijn verschillende groepen consumenten.

Allereerst de goedgelovige brave burgers...

die helemaal niet beseffen hoeveel geld ze afdragen aan de winkels.

Witte middenklasse mensen, die nog een soort moraal met zich meeslepen.

Laten we ze papa en mama noemen.

Nadenken over onrechtvaardigheid is meer een soort hobby voor ze.

Als er iets knaagt, gaan ze naar de Ekoplaza.

Een andere groep weet heel goed wat ongelijkheid is...

mensen met een migratie achtergrond, de gedesillustioneerde arbeidersklasse.

Veel van hen zouden het niet in hun hoofd halen om te jatten.

Zij krijgen meteen
de blik van de security.

Zij houden er een strafblad aan over.

Een andere groep dat zijn wij:
de camouflage kunstenaars.

We weten wat er speelt en
wat ons te doen staat.

Maar je zou het niet
zeggen als je ons ziet.

Ken je privilege, zeg ik.

Toen ik zwarte huisgenoten had,
deed ik de boodschappen.

Zij deden wat anders.

5.

Plotseling, van de ene dag op de andere,
zagen winkels eruit als speeltuinen.

Andere mensen liepen
als zombies door de winkel...

maar ik zag opeens alles: de klanten,
de medewerkers, de camera's.

Ik begon in te zien hoe ik me kon
bevrijden van de dogma's.

Natuurlijk, ik richt me op de tandpasta...

maar wat ik vooral wil is de adrenaline.

Mijn hart dat klopt in mijn keel.

De angst...

de mogelijkheid dat iemand
ziet hoe ongehoorzaam ik ben.

Waarom noem je het stelen?
Ik noem het een liefdesaffaire.

De camera en ik spelen
een spel, snap je?

Mijn rechterhand trekt de aandacht.

Terwijl mijn linkerhand
iets in de jaszak laat glijden.

Het is zo verschrikkelijk opwindend.

Ik word er zelfs een beetje geil van.

En vergeet niet, de samenleving

zoals die is, is ook een spel.

De politie is de scheidsrechter.

Alleen jullie zien niet
meer dat jullie spelen...

dat je het bordspel omver kunt flikkeren.

Alleen winkeldieven zien dat.

Maar gelukkig worden steeds
meer mensen wakker.

Als ik ze iets zie pakken
moet ik altijd glimlachen...

vooral als het een vrouw is.

Ik bedoel, het systeem is bedacht door
mensen met piemels, toch?

Ik voel me verbonden met mijn
mededieven, zusterschap noem ik het.

En soms in het voorbijgaan
geven we elkaar een knikje.

I love that.

Voor mij is het een poëtische daad.

Het roept iets magisch
bij me op, 'shoplifting'.

Alsof we de voorwerpen in de
winkel optillen, één voor één.

De producten komen verleggen omhoog...

en zweven achter ons aan,
terwijl we de winkel verlaten.

Basmati rijst...

de pasta...

de bananen.

Ze verliezen allemaal hun gewicht.

Kom jongens.

Ons een andere wereld
voorstellen, zo noem ik het.

Oh, een feitje: Ik deed het vooral
tijdens mijn zwangerschapsverlof.

Dan is er toch nog een beetje
spanning in de sleur, weet je.

Mijn tip: spullen in de
kinderwagen stoppen.

Word je gepakt, geef de schuld aan
je baby die je 's nachts wakker houdt.

6.

We moeten dit samen doen, mensen.

Als wij het niet doen, wie dan wel?

We moeten de supermarkt van
binnenuit kapot maken,

ons karretje is een paard
van Troje, snap je?

Dus ik deel tegenwoordig online
wat ik meeneem uit de winkel...

en ik merk dat mijn volgers
het heel erg op prijs stellen.

We worden dit leger van winkeldieven...

het producten bevrijdingsfront.

En het is ook gewoon een
goede grap natuurlijk, stelen.

Okay, kom met me mee.

#borrowing

Oftewel: hoe te stelen?

Les één: presentatie.

Kleed je niet te armoedig, geen
capuchontruien, geen leggings.

En het plaatje moet kloppen...

een Bijenkorf jas combineer
je niet met afgetrapte gympen.

Niet teveel make up.

Les twee: methodiek.

Grof gezegd zijn er twee methodes:
Wees warrig of wees onberispelijk.

Allereerst de warrige methode.

Vergeet een mandje, zorg dat je teveel
boodschappen in je handen hebt.

Pak je telefoon, bel terwijl je loopt, steek je
mobiel in je broek, haal hem eruit.

Steek een proteïne-reep in je broek,
haal je telefoon er weer uit, laat iets vallen.

Met andere woorden: goochel.

Bij de zelfscan-kassa...

Wat ik soms doe, ik vraag om
hulp bij een bepaald item.

Waar op het scherm vind ik de peer?

Dan kom ik minder verdacht over.

Hoe werkt dit? Het is mijn eerste keer hier.

Ik snap het niet, heb
ik dat product verwijderd?

Oh, is dat een chocoladecroissantje?
Ik dacht een normaal croissantje, sorry.

Wat doet de medewerker?

Die zegt: kan gebeuren joh.
Zo leren ze dat in de cursus.

Als de supermarkt te strikt is,
verliezen ze klanten.

Niemand wil boodschappen
doen in een politiebureau.

Kan gebeuren joh.

Jaja, en morgen vergaat de mensheid.

Kan gebeuren joh.

Okay, de onberispelijk methode.

Doe je ding met
vanzelfsprekende nonchalance.

Je bent een expat, okay?

Wat ik haat is amateurisme.
Kijk nooit naar de camera's.

Trouwens, je moet niet denken dat iemand
de hele dag de beelden zit te bestuderen.

Iedereen weet van het personeelstekort.

Die camera's zijn er voor de vorm...

zoiets als Jezus aan het kruis.

Mijn beste methode is dit...

Bij de zelfscan, leg
de dure spullen apart...

met een bankpas er bovenop.
Die reken je niet af natuurlijk.

Als je niet gecontroleerd
wordt, neem je ze mee.

Als je gecontroleerd wordt zeg je: nee,
die zijn voor mijn zieke buurman...

die moet ik met zijn bankpas
betalen. Ik zorg voor hem.

Probeer sensitief over te komen.

Suggereer solidariteit, zoals vroeger.

Maak oogcontact, heel belangrijk.

Verplaats je in hun situatie.

Kijk, die tieners...

dit is niet hun droombaan.

Benader ze met empathie...

"Jee, wat is het druk
vandaag. Moet je nog lang?"

We zijn allemaal ontgoocheld
en een beetje eenzaam.

Als je het goed speelt, leeft
de medewerker met je mee.

Ze pakken je.

Kut.

Les drie: raak nooit in paniek,
nooit wegrennen, ontspan.

Er zijn genoeg oplossingen.

Eerst: het is niet waar,
dit is een foutje. Lieg.

Klein verhaaltje...

Laatst bij de zelfscan, checkt zo'n
jongen mijn boodschappen...

en hij vindt een stuk kaas in mijn tas.

Maar hij kan er niets van zeggen, omdat
ik een verdomd goeie leugenaar ben.

Hij heeft die retorische vaardigheden
niet van huis uit meegekregen.

Ik zie dat hij zich dat

realiseert, en dat doet pijn.

Het gezicht van iemand die
beroofd is, is verschrikkelijk.

Ik neem hem toch een beetje
zijn geloof in de mensheid af.

Als liegen niet werkt,
maak jezelf tot slachtoffer.

Lift mee op de golven
van het patriarchaat.

Uiteindelijk moeten we daar
vanaf natuurlijk, maar voor nu...

Die beveiliging wil zich het
mannetje voelen, zet dat in.

Zeg hem dat je moet kiezen tussen
eten en de verwarming.

Geef hem het gevoel dat hij iemand is.

Als dat niet werkt, zeg:
dit is geen diefstal, maar...

geweldloos verzet tegen een gewelddadig
economisch systeem dat ons gevangen houdt.

7.

Waarom noem je het stelen?
Ik noem het politiek.

De rijken krijgen een belastingvoordeel, en
mijn buurvrouw wordt van fraude verdacht...

alleen maar vanwege haar achternaam.

Vind je het gek dat ze
worstjes is gaan stelen?

Mensen pakken om niet te
hoeven bedelen, snap je?

Het gaat om waardigheid.

Als je dat niet snapt, dan zal het
systeem wel aan jouw kant staan.

Voor jou werkt het systeem misschien prima.

Misschien weet je niet hoe het voelt
om geen wc papier te kunnen kopen...

of hoe je kinderen te vragen hun vriendjes
niet voor het eten uit te nodigen.

Misschien weet je dat niet.

Ik kan wel een essay over onrechtvaardigheid schrijven, maar dat verandert niets.

Met een protestbord op een regenachtig plein staan, zet geen zoden aan de dijk.

Dat is oude politiek.

Het wordt tijd dat we het heiligdom de vernieling in helpen. Samen.

Of wat denk je, dat de veelverdieners als vanzelf tot inkeer komen?

Dat hun roofzucht op miraculeuze wijze verdwijnt?

Dat ze opeens rekening gaan houden met alles en iedereen?

Met alle levende wezens en alle toekomstige generaties...

en alle entiteiten zonder portemonnee?

Nee, natuurlijk niet.

Wat die camera's doen, ze beschermen de miljardairs.

De camera's hangen hier, ze beschermen hun spulletjes.

Waar die vrouwen onze garnalen pellen, zijn geen camera's.

Of zij een beetje gelukkig zijn, kunnen we niet zien.

Laten we stoppen met dat geruisloos meebewegen.

Laten we godverdomme eens een keer onfatsoenlijk zijn.

Stelen is terugstelen, snap je dat?

Ik doe wat zij elke dag doen, ik neem en ik neem en ik neem.

Ik wil voelen hoe dat voelt.

Begrijp me niet verkeerd, ik wil je niet verplichten om het doen...

maar ik wil je inspireren.

Als je iets wilt doen...

zeg ik: pak de koekjes.

De koekjes zijn een prachtige trofee.

Dit is het dan.

Ik heb me erbij neergelegd dat dit het is.

We plunderen onszelf naar
het einde, dat is het.

Mea culpa.

De menselijke soort sterft uit...

maar niet zonder een goed afscheidsfeest.

Dit is ons laatste avondmaal.

De verrotting komt dichterbij
en wij rotten vrolijk mee.

De mensheid heeft haar polsen
doorgesneden, en wacht op het einde...

en de paar decennia die we nog hebben
schransen we de laatste Wasabi nootjes weg.

8.

Gewetenswroeging?

Nee joh.

Het is niet alsof de Etos failliet gaat
omdat ik een lippenbalsem steel.

Ik schaam me dus echt totaal niet.

Alleen als ik betraptd word schaam ik me.

Grenzen zijn van elastiek, weet je,
dingen zijn rekbaar...

en soms schiet het elastiek
terug en ken je je plek weer.

Mensen willen redelijk
zijn, dus betalen ze.

En papa en mama...

zij hebben ons geleerd om eerlijk te zijn.

En de Bijbel natuurlijk.

Die religieuze moraal hangt hier
nog rond als een soort spook.

Maar ja, papa en mama kochten hun
aardappeltjes bij iemand in het dorp.

Lang voordat het boerderijtje was
opgeslokt door een multinational...

met durfinvesteerders in Silicon Valley.

Snap je?

Ik bedoel: papa en mama
komen uit de prehistorie.

Gij zult niet doden, gij zult niet stelen.

Gij zult niet liegen.

We hebben nieuwe geboden nodig.

Gij zult niet vliegen...

gij zult uw aandeelhouders niet
hoger achten dan uw naasten.

Dat zijn de dingen die zouden helpen.

Gij zult...

Gij zult uw monopoliepositie
niet misbruiken.

Het is supergrappig dat...

Albert Heijn dacht dat we ons
aan die oude lesjes zouden houden.

Ze dacht dat ze onze christelijke
erfenis nog een tijdje kon uitbuiten.

Nee, Appie Happie, onze moraal is
vloeibaar, net als die van jou.